

СУЧАСНИЙ СТАН ТА АНАЛІЗ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ КИЇВСЬКОГО РЕГІОНУ КРАЇНИ

У контексті євроінтеграційного вектора державної політики постають проблеми ефективного використання механізму взаємодії вітчизняної економіки зі світовим господарством в умовах глобалізації. Тому одним з пріоритетних напрямів державної економічної політики визначається розвиток зовнішньоекономічної діяльності регіонів України, який полягає в розширенні взаємовигідних відносин з іншими країнами та рівноправному входженні національної економіки до світового економічного простору.

Київська область – суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності з погляду перетину інтересів систем відповідних рівнів відіграє ключову роль у підвищенні ефективності та соціально-економічної результативності зовнішньоекономічної політики держави та є зразком ведення зовнішньоекономічної діяльності. Місце і роль регіону в системі зовнішньоекономічних зв'язків держави визначаються специфічними особливостями соціально-економічного розвитку самого регіону.

На сучасному етапі соціально-економічного розвитку Україна має тісні зовнішньоекономічні зв'язки з більш ніж 100 країнами світу. Провідну роль у розвитку зовнішніх економічних зв'язків України відіграють країни близького зарубіжжя. Найважливішими торговельними партнерами України є Іспанія, Італія, Німеччина, Китай, Російська Федерація, інші країни.

Зовнішньоекономічна діяльність – діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, побудована на взаємовідносинах між ними, що має місце як на території України, так і за її межами.

Оцінка товарів за їх вартістю проводиться у національній валюті України. Перерахунок у долари США здійснюється на дату оформлення вантажної митної декларації за офіційним курсом Національного банку України в цей день.

Моментом здійснення процедури експорту (імпорту) послуг та відповідно, їх обліку вважається дата їх фактичного надання або одержання на основі принципу нарахування (за виписаними рахунками). Найчастіше, як правило, дата реєстрації таких операцій збігається з часом надання послуг.

Пряма інвестиція – це категорія міжнародної інвестиційної діяльності, яка відображає прагнення інституційної одиниці – резидента однієї країни здійснювати контроль або суттєвий вплив на діяльність підприємства, що є резидентом іншої країни.

Інвестиція є прямою, якщо капітал/права власності нерезидента складає не менше 10% вартості статутного капіталу підприємства-резидента або нерезидент має не менше 10% голосів в управлінні підприємства-резидента. До категорії прямих інвестицій також відносяться:

- інвестиції, отримані в результаті укладання концесійних договорів і договорів про спільну інвестиційну діяльність;
- зобов'язання/вимоги за кредитами та позиками, торговельними кредитами та інші зобов'язання/вимоги підприємств-резидентів перед/до прямими(их) інвесторами(ів).

Проаналізуємо обсяг експорту товарів Київської області у I кварталі 2016р., який становив 325,2 млн. дол. США, імпорту – 652,0 млн. дол. Порівняно із I кварталом 2015 р. експорт зменшився на 8,5% (на 30,3 млн. дол.), імпорт – на 6,3% (на 43,5 млн. дол.). Негативне сальдо зовнішньоторговельного балансу становило 326,8 млн. дол. (у I кварталі 2015р. також негативне – 340,0 млн. дол.). Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 0,50 (у I кварталі 2015 р. – 0,51).

Зовнішньоторговельні операції проводилися з партнерами із 148 країн світу (рис. 1).

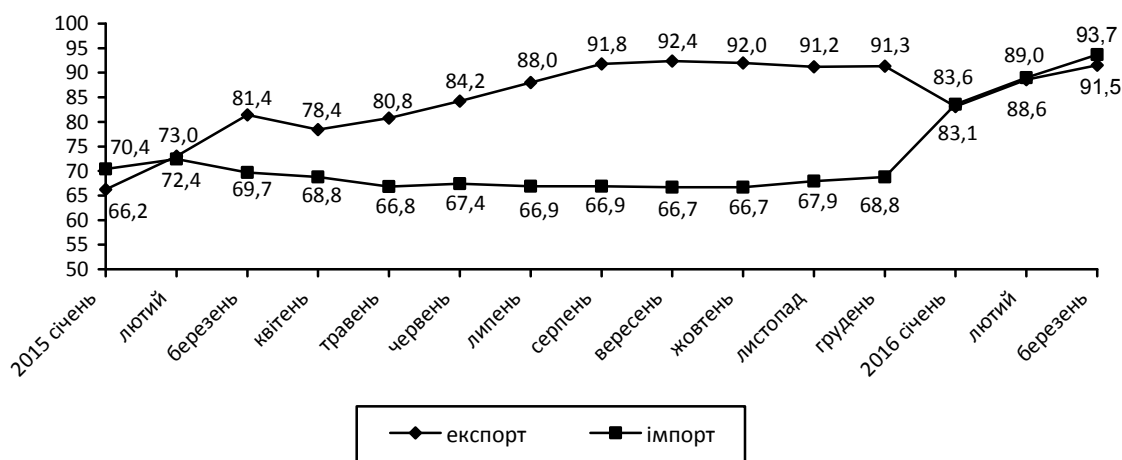

Рис. 1. Темпи зростання (зниження) експорту-імпорту товарів (у % до відповідного періоду попереднього року, нарастаючим підсумком)

Обсяг експорту товарів до країн Європейського Союзу становив 122,5 млн. дол., або 37,7% від загального обсягу експорту області, та збільшився порівняно з відповідним періодом минулого року на 27,7% (табл. 1).

Таблиця 1 - Географічна структура зовнішньої торгівлі товарами у I кварталі 2016 року

	Експорт		Імпорт		Сальдо
	тис. дол. США	у % до I кварталу 2015	тис. дол. США	у % до I кварталу 2015	
Усього	325226,1	91,5	652015,9	93,7	-326789,8
у тому числі					
Єгипет	12455,8	59,5	2202,8	60,5	10253,0
Індія	18399,3	71,2	10116,1	62,4	8283,3
Ірак	11868,1	140,6	–	–	11868,1
Іспанія	12861,9	148,9	12319,7	156,1	542,3
Італія	17009,5	175,4	18361,8	155,9	-1352,3
Китай	27222,2	116,9	73208,3	72,4	-45986,1
Нідерланди	12039,0	127,7	13043,6	118,8	-1004,6
Німеччина	26913,1	122,0	105895,0	145,0	-78981,9
Об'єднані Арабські Емірати	9672,4	128,9	910,6	1359,7	8761,8
Російська Федерація	19626,8	89,3	39414,3	57,8	-19787,4

Найвагоміші експортні поставки товарів здійснювалися до Китаю – 8,4% від загального обсягу експорту, Німеччини – 8,3%, Російської Федерації – 6,0%, Індії – 5,7%, Італії – 5,2%, Іспанії – 4,0% Єгипту – 3,8%, Нідерландів – 3,7%, Іраку – 3,6% та Об'єднаних Арабських Еміратів – 3,0%.

Проаналізуємо товарну структуру зовнішньої торгівлі за 1 квартал 2016 року (табл. 2).

Таблиця 2 - Товарна структура зовнішньої торгівлі у I кварталі 2016 року

Код і назва товарів згідно з УКТЗЕД	Експорт			Імпорт		
	тис.дол. США	у % до I кварталу 2015	у % до загального обсягу	тис.дол. США	у % до I кварталу 2015	у % до загального обсягу
Усього	325226,1	91,5	100,0	652015,9	93,7	100,0
у тому числі						
I. Живі тварини; продукти тваринного походження	49134,5	119,2	15,1	56398,1	194,2	8,6
II. Продукти рослинного походження	67051,5	108,1	20,6	77733,4	115,2	11,9
III. Жири та олії тваринного або рослинного походження	80122,2	77,4	24,6	1014,4	89,2	0,2
IV. Готові харчові продукти	27471,1	66,0	8,4	38986,9	91,2	6,0
V. Мінеральні продукти	230,0	7,1	0,1	30758,1	22,3	4,7
VI. Продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості	7737,4	90,8	2,4	99734,6	97,9	15,3

Отже, основу товарної структури експорту Київської області склали жири та олії тваринного або рослинного походження – 24,6% від загального обсягу експорту, продукти рослинного походження – 20,6%, живі тварини; продукти тваринного походження – 15,1%, готові харчові продукти – 8,4%, маса з деревини або інших волокнистих целюлозних матеріалів – 7,0%, механічні та електричні машини – 6,0%, полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них – 4,2%, деревина і вироби з деревини – 3,3%.

Імпорт товарів з країн Європейського Союзу становив 317,3 млн. дол., або 48,7% від загального обсягу імпорту, та збільшився проти відповідного періоду минулого року на 8,3%.

Найбільші імпортні поставки товарів надходили з Німеччини – 16,2% від загального обсягу імпорту, Китаю – 11,2%, США – 8,2%, Польщі – 6,1%, Російської Федерації – 6,0%, Білорусі – 4,8%, Франції – 4,2% та Туреччини – 4,1%.

Основу товарної структури імпорту Київської області склали механічні та електричні машини – 16,5% від загального обсягу імпорту товарів, продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості – 15,3%, продукти рослинного походження – 11,9%, засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби – 9,0%, живі тварини; продукти тваринного походження – 8,6%, недорогочінні метали та вироби з них – 7,8%, полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них – 7,4%, готові харчові продукти – 6,0%, мінеральні продукти – 4,7%, маса з деревини або інших волокнистих целюлозних матеріалів – 4,1%.

Сучасна зовнішньоекономічна політика України спрямована на формування нового торговельного режиму з подальшою інтеграцією до світового економічного простору шляхом поступового і зваженого збільшення ступеня відкритості національної економіки. Перш за все передбачається:

- підтримка національних товаровиробників шляхом використання можливостей міжнародно-правового механізму захисту їх інтересів на світовому ринку;
- прискорення економічних реформ шляхом гармонізації економічного законодавства відповідно до світової системи торгівлі;
- зняття технічних бар'єрів у торгівлі з провідними країнами, розширення торгівлі з

якими забезпечує надходження валюти, стимулює розвиток і технічне оновлення промисловості, сприяє поглибленню виробничої кооперації, забезпечує істотне збільшення іноземних інвестицій.

Одним з головних завдань щодо розвитку зовнішніх економічних зв'язків України є забезпечення просування товарів українського виробництва на нові зарубіжні ринки. Розвиток гідного торговельно-економічного співробітництва з ними є одним з пріоритетів України в зовнішньоекономічних зв'язках.

Важливим для розвитку взаємовигідних торговельно-економічних зв'язків з багатьма країнами світу є зміщення акценту з співробітництва на державному рівні до співробітництва на рівні господарюючих суб'єктів шляхом створення спільних підприємств, транснаціональних промислово-фінансових груп, виробничих корпорацій та інших господарських структур.

Анотація. Розглянуто особливості торговельно-економічного співробітництва як одного з пріоритетів Київського регіону в зовнішньоекономічних зв'язках. Проаналізовано географічну та товарну структуру зовнішньої торгівлі, темпи зростання (зниження) експорту-імпорту товарів. Окреслено коло завдань щодо розвитку зовнішніх економічних зв'язків України.

Ключові слова: зовнішньоекономічна діяльність, експорт, імпорт, зовнішня торгівля, регіон, стратегія.

Аннотация. Рассмотрены особенности торгово-экономического сотрудничества как одного из приоритетов Киевского региона во внешнеэкономических связях. Проанализированы географическая и товарная структура внешней торговли, темпы роста (снижения) экспорта -импорта товаров. Определены задачи по развитию внешних связей Украины.

Ключевые слова: внешнеэкономическая деятельность, экспорт, импорт, внешняя торговля, регион, стратегия.

Annotation. The features of trade and economic cooperation as one of Kiev region's priority in foreign economic relations were viewed. The geographical and commodity structure of foreign trade, the rate of increase (decrease) in exports and imports was analyzed. Range of tasks for the development of foreign economic relations of Ukraine was outlined.

Keywords: Foreign economic activity, exports, imports, foreign trade, the region, the strategy.

Бібліографічний список використаної літератури

1. Данилишин Б.М., Чернюк Л.Г., Горська О.В., Фащевський М.І., Антонієва Л.С., Щедрова І.М., Нікітюк М.П., Клиновий Д.В. Продуктивні сили економічних районів України. – К.: ЗАТ «Нічлава», 2000. – 517 с.
2. Розміщення продуктивних сил України: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. /С.І.Дорогунцов, Ю.І.Пітюренко, Я.Б.Олійник та ін. – К.: КНЕУ, 2000. – 364 с.
3. www.kievobl.ukrstat.gov.ua
4. www.kyiv-obl.gov.ua – офіційний сайт Київської обласної державної адміністрації.
5. www.kmu.gov.ua – Урядовий портал.
6. www.president.gov.ua – офіційний сайт Президента України. www.rada.gov.ua – офіційний сайт Верховної Ради України.